

Bài báo nghiên cứu

**PHƯƠNG PHÁP DẠY VIẾT KẾT HỢP HAI CÁCH TIẾP CẬN:
TIẾN TRÌNH VIẾT VÀ KIỂU VĂN BẢN**

Lê Thị Ngọc Chi

Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

Tác giả liên hệ: Lê Thị Ngọc Chi – Email: chiltn@hcmue.edu.vn

Ngày nhận bài: 24-3-2021; ngày nhận bài sửa: 29-4-2021; ngày duyệt đăng: 20-4-2022

TÓM TẮT

Cách tiếp cận tiến trình viết và tiếp cận kiểu văn bản là hai cách tiếp cận mà giáo viên có thể vận dụng trong dạy viết để giúp người học hình thành và phát triển được kỹ năng viết. Bài viết này nghiên cứu một số nội dung như khái niệm, những lợi ích và hạn chế của hai cách tiếp cận, đồng thời tìm hiểu về cách thức vận dụng kết hợp cả hai cách tiếp cận nói trên trong cùng một bài dạy viết. Có thể nhận thấy cách tiếp cận kiểu văn bản phù hợp trong giai đoạn hình thành tri thức về kiểu bài cho người học; nhưng khi người học bước vào giai đoạn thực hành, người dạy có thể hướng dẫn bằng cách tiếp cận tiến trình viết. Dựa trên kết quả nghiên cứu và một số ví dụ minh họa, bài viết góp phần khẳng định sự cần thiết của việc dạy viết dựa trên phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận: tiến trình viết và kiểu văn bản; đồng thời giới thiệu các bước mà giáo viên có thể thực hiện khi vận dụng phương pháp này.

Từ khóa: tiếp cận kiểu văn bản; tiếp cận tiến trình viết; dạy viết

1. Đặt vấn đề

Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn năm 2018 định hướng về phương pháp dạy viết như sau: “Giáo viên tập trung vào yêu cầu hướng dẫn học sinh các bước tạo lập văn bản, thực hành viết theo các bước và đặc điểm của kiểu văn bản. Thông qua thực hành, giáo viên hướng dẫn học sinh phân tích các văn bản ở phần đọc hiểu và văn bản bổ sung để nắm được đặc điểm của các kiểu văn bản, quy trình tạo lập văn bản” (Ministry of Education and Training, 2018, p.83). Định hướng trên đã cho thấy hai nội dung quan trọng mà người học cần thực hiện để hình thành và phát triển kỹ năng viết. Thứ nhất, người học có thể viết theo các bước trong tiến trình viết (theo Chương trình, các bước này bao gồm: “chuẩn bị trước khi viết, tìm ý và lập dàn ý, viết bài; xem lại, chỉnh sửa và rút kinh nghiệm” (Ministry of Education and Training, 2018)). Thứ hai, người học cần hiểu được đặc điểm của kiểu văn

Cite this article as: Le Thi Ngoc Chi (2022). Teaching writing by combining two approaches: process-based approach and genre-based approach. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 19(11), 1932-1940.

bản để có thể tạo ra những sản phẩm bài viết đáp ứng được yêu cầu cụ thể của từng kiểu văn bản.

Hai nội dung trên gắn kết với nhau trong quá trình người học thực hành viết, là sự kết hợp giữa tiến trình viết bài với tri thức về kiểu bài; hay nói cách khác, đó chính là cách viết và hình thức của bài viết. Như vậy, để phát triển kỹ năng viết cho người học, giáo viên cần tập trung hướng dẫn người học thực hiện các thao tác trong từng bước của tiến trình viết, đồng thời cần có cách thức để hướng dẫn người học nhận biết được đặc điểm của từng kiểu văn bản và vận dụng được tri thức này trong khi viết bài.

Những yêu cầu trên đặt ra một số vấn đề về phương pháp dạy viết, có liên quan trực tiếp đến hai cách tiếp cận trong dạy viết là tiếp cận tiến trình viết và tiếp cận kiểu văn bản. Hai cách tiếp cận này đã được các nhà giáo dục trên thế giới nghiên cứu và vận dụng phổ biến trong việc dạy viết; một số công trình nghiên cứu gần đây còn cho thấy mối quan hệ mật thiết của hai cách tiếp cận này trong việc hình thành và phát triển kỹ năng viết cho người học, đồng thời chỉ rõ cách thức để giáo viên kết hợp chúng một cách hiệu quả trong quá trình triển khai một bài dạy viết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Dạy viết bằng cách tiếp cận tiến trình viết

Cách tiếp cận tiến trình trong dạy viết tập trung vào quá trình người học tạo ra bài viết, bao gồm một số bước cơ bản như: chuẩn bị trước khi viết, lập dàn ý, viết nháp, chỉnh sửa và công bố bài viết. Theo Nunan (1991), người viết, dù thành thạo, cũng không thể tạo ra một văn bản hoàn chỉnh ở lần viết đầu tiên; viết là một quá trình dài và đòi hỏi nhiều công sức của người viết; trong quá trình đó, văn bản cuối cùng sẽ được hình thành qua những bản nháp tiếp nối nhau (p.87). Như vậy, nếu tiếp cận theo cách này, trong từng bước của tiến trình, giáo viên cần thiết kế các hoạt động học tập, tạo cơ hội cho người học được trải nghiệm tất cả quá trình tạo lập một văn bản.

Tiếp cận tiến trình trong dạy viết mang lại nhiều lợi ích cho người học. Theo Eliwarti và Maarof (2017), ở mỗi bước trong tiến trình, người học đều nhận được sự hỗ trợ của giáo viên; có tâm thế thoải mái để thể hiện các ý tưởng và cảm xúc của bản thân; có đủ thời gian để xem lại và chỉnh sửa bài viết nhiều lần. Nunan (1991) cho rằng việc tổ chức các hoạt động hướng dẫn viết theo tiến trình tạo cơ hội cho giáo viên có thời gian phản hồi kết quả hoạt động của người học trong từng bước; người học có thể hợp tác với nhau nhiều hơn, trở thành độc giả của nhau trong quá trình chỉnh sửa các bản nháp. Quan trọng hơn hết, dạy viết theo cách tiếp cận tiến trình giúp người học phát triển kỹ năng viết. Theo Maybin (2005), người học được nâng cao ý thức về vai trò của bản thân trong chuỗi hoạt động từ lúc bắt đầu cho đến khi hoàn thành bài viết; ý thức được mỗi bài viết hoàn toàn là sản phẩm do cá nhân người viết tạo ra, và có trách nhiệm hơn trong từng bước của quá trình viết.

Tuy nhiên, theo Badger và White (2000), hạn chế của cách tiếp cận tiến trình viết là sử dụng một quy trình cho tất cả các kiểu văn bản; cách thức tạo ra từng kiểu văn bản và lí

do viết văn bản ít được chú trọng; do đó, cách tiếp cận này cũng không cung cấp đủ cho người học kiến thức về đặc điểm ngôn ngữ của từng kiểu văn bản. Reppen (2002) cũng cho rằng thường xuyên tập trung vào tiến trình viết sẽ dẫn đến việc coi nhẹ hình thức của văn bản. Ngoài ra, có thể dễ dàng nhận thấy, với một lớp học có sĩ số lớn, việc triển khai các hoạt động theo từng bước của tiến trình viết thường tốn nhiều thời gian; công việc dành cho giáo viên nhiều hơn vì thường xuyên phải đọc và phản hồi các sản phẩm mà người học tạo ra trong từng bước. Hơn nữa, một số người học chưa quen viết theo tiến trình có thể hoặc không coi trọng việc chỉnh sửa các bản nháp, hoặc coi việc chỉnh sửa các bản nháp nhiều lần như là những biểu hiện của sự thất bại, dẫn đến thái độ chán nản.

2.2. *Dạy viết bằng cách tiếp cận kiểu văn bản*

Tiếp cận kiểu văn bản là một hướng tiếp cận khác trong dạy viết. Đối với cách tiếp cận này, trong khi hướng dẫn người học viết một kiểu văn bản cụ thể, giáo viên chú trọng việc hình thành cho người học kiến thức về đặc điểm kiểu văn bản và cách thức viết kiểu văn bản đó. Cách tiếp cận này tập trung vào việc sử dụng ngôn ngữ viết sao cho phù hợp với mục đích giao tiếp của văn bản. Tùy theo hoàn cảnh giao tiếp, người viết tạo ra văn bản với những cấu trúc khác nhau và cách thức sử dụng ngôn ngữ trong từng kiểu văn bản cũng khác nhau. Theo Cope và Kalantzis (1993), việc hướng dẫn viết dựa trên kiểu văn bản bao gồm các giai đoạn như sau: (1) mô hình hóa về kiểu văn bản cho người học; (2) cùng người học xây dựng một văn bản; (3) người học độc lập viết văn bản (Yan, 2005, p.20).

Như vậy, với cách tiếp cận kiểu văn bản, văn bản mẫu là một yếu tố quan trọng. Từ văn bản mẫu được cung cấp, giáo viên hướng dẫn người học nghiên cứu, rút ra mô hình của kiểu văn bản. Theo Maybin (2005) và Na (2007), cách tiếp cận này giúp người học nhận thức rõ khái niệm của từng kiểu văn bản, hiểu được cách mà mục đích viết chi phối hình thức văn bản, việc sắp xếp thông tin cũng như việc sử dụng ngôn ngữ trong văn bản. Từ đó, người học có khả năng vận dụng những kiến thức đã học để viết được các loại văn bản khác nhau ở những tình huống giao tiếp cụ thể trong thực tiễn.

Tuy nhiên, khi vận dụng cách tiếp cận này, giáo viên cần thận trọng, không để cho việc hướng dẫn viết dựa trên kiểu văn bản “trở thành một cách hướng dẫn mang tính công thức, trong đó, người học chỉ được dạy vận dụng các thao tác nhất định một cách đơn giản” (Reppen, 2002, p.326). Maybin (2005) cho rằng “cách tiếp cận này có thể cung cấp một mô hình học viết nghèo nàn, với rất ít nhận thức về quá trình và sự phát triển của văn bản; kiến thức về kiểu văn bản được truyền đạt từ giáo viên đến người học, có ít cơ hội để người học học một cách tích cực hay làm việc hợp tác với nhau” (p.171).

2.3. *Dạy viết bằng phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận: tiến trình viết và kiểu văn bản*

Mỗi cách tiếp cận được trình bày trên đây đều có những ưu điểm và hạn chế nhất định. Tuy nhiên, chúng không đối lập nhau mà hoàn toàn có thể hỗ trợ, bổ sung cho nhau. Thực tiễn dạy viết cho thấy giáo viên phải tạo động lực, sự hứng thú và cơ hội để người học trải

nghiệm quá trình viết văn bản, nhưng đồng thời cũng phải cung cấp cho người học đầy đủ kiến thức về kiểu văn bản cần viết. Trong khi hướng dẫn viết theo tiến trình, giáo viên không thể bỏ qua đặc điểm kiểu văn bản; và ngược lại, dù người học viết kiểu văn bản cụ thể nào cũng đều phải trải qua các bước trong tiến trình viết. Vì thế, phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận tiến trình viết và kiểu văn bản được xem là một phương pháp dạy viết hiệu quả.

Yan (2005) đã nghiên cứu về vấn đề này và đề xuất phương pháp dạy viết dựa trên tiến trình kết hợp với kiểu văn bản có thể được tiến hành theo sáu bước cơ bản như sau (xem Bảng 1):

Bảng 1. Quy trình dạy viết bằng phương pháp kết hợp tiếp cận tiến trình viết và kiểu văn bản

Bước	Hoạt động của giáo viên và người học
(1) Chuẩn bị	Giáo viên giới thiệu đề bài, kiểu văn bản cần viết, dự đoán cấu trúc chung của văn bản. Giáo viên giới thiệu một văn bản làm ví dụ, hướng dẫn người học phân tích mục đích viết, người đọc; thảo luận về cách văn bản được tạo ra, cách tổ chức thông tin trong văn bản cho phù hợp với mục đích viết; so sánh với kiểu văn bản mà người học đã được học viết.
(2) Mô hình hóa và củng cố	Người học được hỗ trợ để tập trung vào chủ đề, kết nối vấn đề cần viết với kinh nghiệm của bản thân thông qua các hoạt động như động não, thảo luận, đọc tài liệu liên quan.
(3) Lập kế hoạch	Người học đóng góp các ý tưởng cho bài viết, giáo viên viết các ý tưởng lên bảng, cùng người học sắp xếp, xây dựng dàn ý cho bài viết. Đây là cơ sở quan trọng để người học thực hiện bước viết độc lập.
(4) Cùng xây dựng	Người học được dành thời gian để tự viết bài văn của mình, giáo viên có thể hỗ trợ, giải thích, hướng dẫn người học về quy trình viết. Việc viết độc lập có thể tiếp tục được thực hiện ở nhà.
(5) Viết bài độc lập	Giáo viên và các bạn học đều có thể tham gia chỉnh sửa bài viết của người học. Bản nháp cuối cùng của người học được công bố để tạo động lực cho người học tạo ra những bài viết tốt.
(6) Chỉnh sửa bài viết	

Nguồn: (Yan, 2005, pp.20-22)

Quan sát quy trình dạy viết như trên có thể nhận thấy giáo viên thể hiện rõ vai trò là người hỗ trợ, người đánh giá đồng thời cũng là người đọc văn bản. Trong những vai trò như vậy, những chỉ dẫn và phản hồi của giáo viên thường xuyên hơn và có giá trị đối với người học. Người học được xem là trung tâm của quá trình dạy viết, được hướng dẫn tìm hiểu hoặc

củng cố về đặc điểm kiểu văn bản cần viết, đồng thời được chủ động tham gia vào quá trình hoàn thành văn bản, được tiếp nhận những phản hồi cần thiết để kịp thời điều chỉnh văn bản.

Tuy nhiên, việc kết hợp hai cách tiếp cận không phải chỉ đơn giản là một phép cộng của các thao tác. Quy trình kết hợp gồm sáu bước của Yan (2005) đã cho thấy sự chọn lọc và sắp xếp đan xen một cách hợp lí. Các bước (1), (3), (5), (6) thể hiện rõ tiến trình viết; bước (2) tập trung làm rõ đặc điểm kiểu văn bản và bước (4) có vai trò rất đặc biệt, việc tham gia cùng với người học của giáo viên trong bước này vừa nhằm hướng dẫn người học lập dàn ý, vừa có tác dụng định hướng sắp xếp các ý tưởng trong bài viết dựa trên mô hình kiểu văn bản đã tìm hiểu ở bước (2).

Khi kết hợp hai cách tiếp cận, giáo viên đã quen với việc dạy viết theo tiến trình có thể gặp một số khó khăn ở bước (2). Khó khăn thứ nhất là tìm và chọn lọc một số văn bản làm ví dụ cho kiểu văn bản cụ thể; thứ hai là xây dựng hệ thống những câu hỏi để hướng dẫn người học từ việc đọc văn bản rút ra được mô hình chung của một kiểu văn bản.

Sau đây là một số ví dụ về hệ thống câu hỏi được dùng trong bước (2) đối với kiểu văn bản nghị luận và thuyết minh, hai kiểu văn bản trọng tâm được dạy ở cấp trung học phổ thông (xem Bảng 2, Bảng 3).

Bảng 2. Câu hỏi mô hình hóa và củng cố về kiểu văn bản nghị luận

Đọc văn bản đã được cung cấp và thảo luận về các câu hỏi sau đây:

1. Văn bản trên được viết ra nhằm thuyết phục những ai?
2. Văn bản trên thuyết phục người đọc về vấn đề gì?
3. Vấn đề đó đã được trình bày như thế nào để thuyết phục người đọc?/ Hãy giải thích về cách lập luận được người viết dùng trong văn bản này.
4. Trình bày ngắn gọn những lí do được người viết sử dụng để thuyết phục người đọc? Những lí do đó được làm rõ bằng những bằng chứng nào?
5. Những lí do đó có sự liên quan và ảnh hưởng đến người đọc như thế nào?
6. Rút ra những yếu tố chính cần có trong bài văn nghị luận./ Trình bày cấu trúc (các yếu tố chính và cách tổ chức/ sắp xếp các yếu tố chính) của một bài văn nghị luận.

Bảng 3. Câu hỏi mô hình hóa và củng cố về kiểu văn bản thuyết minh

Đọc văn bản đã được cung cấp và thảo luận về các câu hỏi sau đây:

1. Ai sẽ là người đọc những thông tin trong văn bản trên?
2. Văn bản trên được viết ra nhằm trình bày thông tin về vấn đề gì/ đối tượng nào?
3. Những thông tin trong văn bản được sắp xếp như thế nào?
4. Mô hình nào sau đây phù hợp với cách sắp xếp thông tin của người viết?

a. So sánh/ đối chiếu	d. Nguyên nhân - kết quả
b. Vấn đề - giải pháp	e. Trình tự logic của vấn đề
c. Ưu điểm - nhược điểm	
5. Những thông tin đó được minh chứng, cụ thể hóa như thế nào?
6. Cách sắp xếp thông tin của người viết có liên quan và ảnh hưởng như thế nào đến người đọc?
7. Rút ra những yếu tố chính cần có trong bài văn thuyết minh./ Trình bày cấu trúc (các yếu tố chính và cách tổ chức/ sắp xếp các yếu tố chính) của một bài văn thuyết minh.

Trong trường hợp giáo viên đã quen với cách tiếp cận kiểu văn bản nhưng chưa quan tâm đến tiến trình viết thì sẽ gặp nhiều khó khăn trong việc tổ chức hoạt động cho người học ở các bước (1), (3), (5) và (6).

Đối với bước (1) và (3) giáo viên có thể hướng dẫn người học trả lời các câu hỏi dạng “tự hỏi” như: *Tôi sẽ viết về vấn đề gì? Ai sẽ đọc bài viết của tôi? Bài viết của tôi thuộc kiểu văn bản nào? Cấu trúc bài viết của tôi sẽ như thế nào? Tôi cần phải thu thập những thông tin nào để viết bài? Tôi sẽ tìm thông tin cho bài viết từ những nguồn nào? Tôi đã có những ý tưởng nào cho bài viết này?*

Trong bước (5), giáo viên nên hướng dẫn người học bám sát dàn ý đã được xây dựng ở bước (4) để viết, có thể bắt đầu từ đoạn mở đầu, nhưng cũng có thể bắt đầu viết đoạn văn cho bất cứ ý nào trong bài mà người học có cảm hứng nhất, sau đó tiếp tục viết đoạn cho các ý khác. Giáo viên cần nhấn mạnh với người học rằng đây chỉ là giai đoạn viết nháp, người học còn có cơ hội chỉnh sửa bài viết, không cần thiết phải vừa viết vừa chỉnh sửa chính tả, ngữ pháp. Một rubric dùng để đánh giá bài viết, trong đó chỉ rõ các tiêu chí đánh giá, mô tả các mức độ đạt được của từng tiêu chí, là phương tiện quan trọng cần được cung cấp cho người học trong bước (5) để người học có thể định hướng cho chất lượng bài viết của mình. Thông thường, một rubric đánh giá bài viết có thể bao gồm sáu tiêu chí đánh giá cơ bản như sau: cấu trúc; đoạn mở bài; ý chính; ý phụ; đoạn kết bài; chính tả, việc dùng từ, viết câu. Mỗi tiêu chí sẽ được mô tả ở 4 mức độ, từ thấp đến cao. Bảng 4 sau đây minh họa cho một cách trình bày rubric và nội dung mô tả của một tiêu chí trong đó.

Bảng 4. Ví dụ minh họa cách trình bày rubric và một phần nội dung rubric đánh giá bài viết

RUBRIC ĐÁNH GIÁ BÀI VIẾT (KIỂU VĂN BẢN THUYẾT MINH)					
Họ tên học sinh			Lớp:		
Hướng dẫn sử dụng rubric: Bài viết của em sẽ được chấm điểm dựa trên các tiêu chí trong phiếu đánh giá này. Vì vậy, em hãy sử dụng phiếu như một sự hướng dẫn khi viết bài; và như một công cụ để tự kiểm tra bài viết. (Lưu ý: Mức độ 4 là mức độ em cần quan tâm và cố gắng để đạt được)					
Tiêu chí đánh giá	Mức độ				Mức độ đạt được
	4	3	2	1	
Cấu trúc	Mở bài, thân bài, kết bài thể hiện rõ ràng cấu trúc một bài văn thuyết minh. Các ý chính không trùng lặp, được trình bày logic, dễ theo dõi.	Mở bài, thân bài, kết bài thể hiện rõ ràng cấu trúc một bài văn thuyết minh. Các ý chính không trùng lặp.	Có mở bài, thân bài và kết bài. Nhưng trong thân bài, các thông tin được trình bày một cách ngẫu nhiên. Các ý chính không rõ ràng hoặc trùng lặp.	Nội dung không được sắp xếp một cách rõ ràng, người đọc khó theo dõi.	

	Các ý phụ được chọn lọc chính xác, phù hợp. Tập trung vào đề tài. Liên kết chặt chẽ, từ liên kết phong phú, chính xác.	Có ý phụ làm rõ ý chính. Tập trung vào đề tài. Có sử dụng một số từ liên kết.	Các ý phụ không phù hợp. Thiếu sự tập trung vào đề tài. Không sử dụng từ liên kết.	Không tập trung vào đề tài do thiếu ý chính và các ý phụ liên quan.	
--	--	---	--	---	--

(Mức độ của các tiêu chí đánh giá còn lại như: *đoạn mở bài; ý chính; ý phụ; đoạn kết bài; chính tả, việc dùng từ, viết câu* được mô tả tiếp nối trong bảng rubric. Ví dụ này trích phần mô tả các mức độ của *cấu trúc bài viết*)

Bước (6) là bước giáo viên hướng dẫn người học xem lại và chỉnh sửa bài viết. Phương tiện chính được dùng để dạy học trong bước (6) cũng có thể là rubric đã dùng ở bước (5) để HS tự đánh giá mức độ đạt được; hoặc GV chuẩn bị một phiếu học tập bao gồm các câu hỏi hướng dẫn người học tự định hướng được yêu cầu cần đạt của bài viết và những công việc chính cần làm trong quá trình xem lại, chỉnh sửa bài viết (xem Bảng 5).

Bảng 5. Phiếu tự kiểm tra bài viết

PHIẾU TỰ KIỂM TRA BÀI VIẾT (KIỂU VĂN BẢN NGHỊ LUẬN)

Đọc lại bài viết và tự trả lời các câu hỏi sau đây, sau đó tiến hành chỉnh sửa bài viết nếu cần.

1. Tôi đã viết hết những gì tôi muốn?
2. Bài viết của tôi tập trung vào chủ đề mà đề bài yêu cầu?
3. Liệu người đọc có hiểu những gì tôi viết?
4. Bài viết của tôi rõ ràng?
5. Phần mở bài của tôi phù hợp? Thu hút sự chú ý của người đọc?
6. Các luận điểm trong bài viết được làm rõ bởi những luận cứ?
7. Phần kết luận của bài viết có tóm tắt được những ý chính trong bài?
8. Bài viết có đủ những thông tin cần thiết? Những từ nào, câu nào, đoạn nào có thể cắt bớt?
9. Đoạn nào tôi cần mở rộng thêm ý?
10. Các đoạn trong bài có thống nhất với nhau?
11. Mỗi đoạn có chứa một ý chính?
12. Ngôn từ, giọng điệu bài viết có phù hợp với chủ đề? Giọng điệu bài viết có nhất quán?
13. Đoạn nào của bài viết làm tôi thích nhất? Tại sao?
14. Đoạn nào tôi không thích? Tại sao?
15. Đoạn nào cần phải chỉnh sửa? Chỉnh sửa như thế nào?

Nguồn: (Nguyen & Tran, 2007, p.123)

Nhìn lại toàn bộ các bước trong quy trình dạy viết theo phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận tiến trình và kiểu văn bản, có thể thấy phương pháp này đã giúp kết hợp một cách nhuần nhuyễn lí thuyết và thực hành, kiến thức về văn bản và kĩ năng viết. Do đó, đây cũng là phương pháp góp phần giải quyết được hai vấn đề cơ bản trong dạy viết mà *Chương trình*

Ngữ văn 2018 đã đặt ra là: hướng dẫn học sinh thực hành viết theo các bước của tiến trình viết và theo đặc điểm kiểu văn bản.

3. Kết luận

Dạy viết bằng phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận tiến trình viết và kiểu văn bản hoàn toàn phù hợp với định hướng về phương pháp dạy viết trong *Chương trình Giáo dục phổ thông môn Ngữ văn năm 2018*. Những phân tích về ưu điểm, hạn chế của từng cách tiếp cận, như đã trình bày ở trên, có thể giúp người dạy hiểu rõ hơn lí do cần kết hợp chúng trong cùng một bài dạy viết. Giải pháp kết hợp hai cách tiếp cận thông qua mô hình 6 bước cụ thể mà Yan (2005) đề xuất đã được giới thiệu và phân tích, minh họa, nhằm định hướng cách thức vận dụng phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận vào việc dạy viết từng kiểu văn bản cụ thể.

Cũng cần khẳng định thêm rằng mô hình kết hợp như trên có thể được người dạy vận dụng một cách linh hoạt trong khi thiết kế các hoạt động dạy viết, tùy theo kiểu bài, đối tượng người học và một số yếu tố thực tiễn khác. Việc kết hợp hai cách tiếp cận này cũng có thể được các nhà biên soạn sách giáo khoa Ngữ văn vận dụng trong quá trình biên soạn các bài học về kĩ năng viết. Mặc dù cần có thêm những nghiên cứu cụ thể hơn để chứng minh hiệu quả của phương pháp kết hợp hai cách tiếp cận tiến trình viết và kiểu văn bản trong việc dạy viết, nhưng trước hết, trong bối cảnh bước đầu thực hiện đổi mới chương trình môn Ngữ văn như hiện nay ở Việt Nam, có thể thấy, việc vận dụng hai cách tiếp cận này và kết hợp chúng trong cùng một bài dạy là phương pháp cần thiết để góp phần hình thành và phát triển kĩ năng viết cho người học.

❖ **Tuyên bố về quyền lợi:** Tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Badger, R., & White, G. (2000). A Process Genre Approach to Teaching Writing. *ELT Journal*, 54/2: 153-160. Oxford University Press, Academic Division: Oxford.
- Eliwarti & Maarof, N. (2017). The Students' Perceptions of the Strategies in the Process Approach. *International Journal of Educational Best Practices*, 1(1), 73-90.
- Maybin, J. (2005). Teaching writing Process or genre? *Teaching English*, 166-173. Taylor & Francis e-Library.
- Ministry of Education and Training. (2018). *Chương trình giáo dục phổ thông môn Ngữ văn [General education curriculum in Language Arts and Literature]*. (Issued together with Circular No. 32/2018/TT-BGDĐT, December 26, 2018, of the Minister of Education and Training).
- Na, D. E. (2007). *Genre-Based Approach to Teaching Writing*. Retrieved from https://www.academia.edu/3876578/Genre-Based_Approach_to_Teaching_Writing

- Nguyen, T. H. N. & Tran, N. H. T. (2017). Day tao lap van ban dua tren tien trinh- nhung bai hoc kinh nghiem cho day tao lap van ban o Viet Nam [Process-based Teaching of Text Composition: Empirical Lessons for Teaching Text Composition in Vietnam]. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 14(4b), 116-126.
- Nunan, D. (1991). *Language Teaching Methodology*. Hemel Hempstead: Prentice Hall International.
- Reppen, R. (2002). A Genre-Based Approach to Content Writing Instruction. *Methodology in Language Teaching*, 321-327. Cambridge University Press.
- Yan, G. (2005). A process genre model for teaching writing skills. *English Teaching Forum*, 43(3), 18-26.
-

**TEACHING WRITING BY COMBINING TWO APPROACHES:
PROCESS-BASED APPROACH AND GENRE-BASED APPROACH**

Le Thi Ngoc Chi

Ho Chi Minh City University of Education, Vietnam

Corresponding author: Le Thi Ngoc Chi – Email: chilt@hcmue.edu.vn

Received: March 24, 2021; Revised: April 24, 2021; Accepted: April 20, 2022

ABSTRACT

The process-based approach and the genre-based approach are two approaches that teachers can apply in teaching writing to help learners form and develop their writing skills. This article studies some contents, such as concepts, benefits, and limitations of the two approaches. The article also studies how to apply a combination of these approaches in the same writing lesson. It is noted that genre-based approach is appropriate in the stage of forming knowledge about the text type for learners. However, when learners are at the practice phase, the teacher can guide them using the process approach. Based on the research results and some illustrative examples, the article contributes to affirming the necessity of teaching writing based on a method that combines two approaches: the process and genre based. It also introduces the steps that teachers can follow when applying this method.

Keywords: genre-based approach; process-based approach; teaching writing